

Dato	18. marts 2019
Sagsbehandler	Kim Remme Birkholm
Mail	kbf@vd.dk
Telefon	+45 7244 3065
Dokument	19/02902-7
Side	1/5

Afvisning af klage over afslag på at slette oversigtsdeklaration

Vejdirektoratet har modtaget din klage af 17. februar 2019. Du har klaget over Rudersdal Kommunes afgørelse af 25. januar 2019 om ikke at imødekomme dit ønske om, at oversigtsdeklaration af 5. januar 1989 slettes.

Vejdirektoratets afgørelse

Vejdirektoratet har truffet afgørelse efter § 6, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser¹.

Vejdirektoratet afviser klagen, da kommunen ikke har truffet en afgørelse, som vi kan tage stilling til.

Vejdirektoratets kompetence

Vi kan vurdere, om Rudersdal Kommune i forbindelse med sin afgørelse har fulgt vejloven², forvaltningsloven³ og almindelige forvaltningsretlige regler.

Vi kan ikke tage stilling til skønnet inden for lovens rammer. Det betyder, at vi ikke kan tage stilling til det rimelige eller hensigtsmæssige i f.eks. om en oversigtsdeklaration fortsat på tilstrækkelig vis tjener et trafiksikkerhedsmæssigt formål. Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har overholdt god forvaltningsskik.

Kommunens afgørelse og klagen til Vejdirektoratet

Kommunen har i sin afgørelse anført, at den ikke kan imødekomme ønsket om sletning af oversigtsdeklarationen af 5. januar 1989, da det af hensyn til trafiksikkerheden i T-krydset stadig er nødvendigt at sikre oversigten i krydset. Kommunen har samtidig anført, at den ikke umiddelbart kan udlede, om deklarationen er pålagt med baggrund i vejloven, eller om det er en privatretlig deklaration mellem

¹ Transport- og Bygningsministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016 om opgaver og beføjelser i Vejdirektoratet, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1636 af 15. december 2016 og bekendtgørelse nr. 1207 af 5. oktober 2018.

² Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., som ændret ved lov nr. 1895 af 29. december 2015, lov nr. 658 af 8. juni 2016 og ved § 4 i lov nr. 175 af 21. februar 2017.

³ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014, som ændret ved lov nr. 503 af 23. maj 2018

daværende ejer og kommunen. Kommunen har meddelt, at afgørelsen kan påklages til Vejdirektoratet.

Du har i klagen anført, at kommunens afgørelse er ugyldig allerede af den grund, at den er truffet i medfør af vejlovens § 40, stk. 4, uden at kommunen har fulgt proceduren for pålæg af vejbyggelinjer.

Endvidere er oversigtsdeklarationen ikke længere nødvendig, idet der er ganske stor forskel på kommunens aktuelle trafikikkerhedsmæssige vurdering og den eksisterende oversigtsdeklaration. Kommunen har selv på kortbilag vist, hvordan en oversigtsdeklaration i dag ville blive pålagt, hvis de gældende vejregler⁴ skulle følges. Kommunens tilkendegivelse om at du for egen regning kan ændre oversigtsdeklarationen, så den stemmer overens med gældende vejregler, mener du er i strid med vejlovens ordning, idet borgeren pålægges initiativet og omkostningerne – uden at blive sikret lovens retssikkerhedsmæssige garantier.

Endvidere mener du, at kommunen ikke har iagttaget det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip, idet kommunen ikke har forsøgt at afdække de faktiske omstændigheder i forbindelse med pålæg af oversigtsdeklarationen fra 1989 eller hjemmelsgrundlaget for pålægget.

Endelig har du anført, at der er tale om procesfordrejning, hvis det viser sig, at deklarationen er privatretligt tinglyst udenom den dagældende vejlovs ordning. Dette medfører, at deklarationen er ugyldig, og kommunen ikke kan støtte ret på den, idet en kommune kun vil kunne handle på privatretligt grundlag, når den udøver almindelig ejerråden.

Sagens oplysninger

Daværende ejer af den omhandlede ejendom, matr.nr. ae, har ved tinglyst deklaration af 27. maj 1937 for sig selv og efterfølgende ejere af ejendommen erklæret, at der på areal af ejendommen ikke må anbringes genstande mv., som rager mere end 1,2 m over vejenes kørebaner. Deklarationen må ikke aflyses uden Birkerød sogneråds samtykke, og påtaleretten tilkommer alene sognerådet.

Daværende ejer af ejendommen har ved tinglyst deklaration af 5. januar 1989 for sig selv og efterfølgende ejere af ejendommen erklæret sig indforstået med, at Birkerød Kommune lader tinglyse ny oversigtsdeklaration på ejendommen til erstatning for deklarationen fra 1937. Med en nye deklaration bliver oversigtsarealet udvidet med ca. 26 m² og højden af genstandene mv. ændres til 0,8 m. Kommunen betaler ejeren 10.000 kr. for oversigtsbestemmelsen, hæk og alle ulemper i forbindelse med oversigtsarealets etablering. Kommunen fjerner eksisterende hæk og sørger for tinglysning af deklarationen. Deklarationen må ikke aflyses uden Birkerød Byråds tilladelse, og påtaleretten tilkommer alene byrådet.

Kommunen har i sin udtalelse af 22. februar 2019 til Vejdirektoratet oplyst, at den er af den opfattelse, at den eksisterende deklaration er pålagt på et offentligretligt grundlag, da den varetager det offentlige trafikale hensyn at sikre den frie oversigt i T-krydset.

Hvilke regler gælder?

⁴ Vejreglerne er typisk udtryk for best practice angående forhold på vejene, men er som udgangspunkt ikke bindende.

Vejmyndigheden kan pålægge vejbyggelinjer, når det er nødvendigt af hensyn til en fremtidig udvidelse af et bestående vejanlæg, eller af hensyn til færdslen i øvrigt. Det fremgår af vejlovens § 40, stk. 1. En tilsvarende bestemmelse fandtes i daværende vejlovs⁵ § 34, stk. 1.

Beslutninger om pålæg af vejbyggelinjer efter § 40 skal offentliggøres. Vejmyndigheden skal endvidere give meddelelse til de ejere og brugere af ejendomme, der bliver direkte berørt af pålægget, og hvis rettigheder fremgår af tingbogen. Det fremgår af vejlovens § 43, stk. 1. En tilsvarende bestemmelse fandtes i daværende vejlovs § 37, stk. 1.

Vejmyndighederne skal tinglyse pålagte vejbyggelinjer med angivelse af deres hjemmel, når fristen for at klage er udløbet, og afgørelse om eventuelle klager er truffet. Det fremgår af § 43, stk. 4. En tilsvarende bestemmelse fandtes i daværende vejlovs § 37, stk. 3.

Kommunalbestyrelsernes afgørelser efter denne lov kan påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål. Det fremgår af vejlovens § 132, stk. 1. Ministeren har henlagt denne opgave til Vejdirektoratet. Det følger af § 6, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

En ejer af fast ejendom kan kun med forudgående samtykke fra kommunalbestyrelsen gyldigt pålægge ejendommen servitutbestemmelser om forhold, hvorom der kan optages bestemmelser i en lokalplan. Samtykke efter 1. pkt. kan ikke meddeles i tilfælde, hvor der som følge af § 16, stk. 2 eller stk. 3, skal tilvejebringes en lokalplan. Det fremgår af daværende planlovs⁶ § 36, stk. 1.

Kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 skal påføres servituddokumentet. Hvis samtykke meddeles, eller hvis ejendommen ejes af kommunen, skal påtegningen udtrykkeligt angive, at tilvejebringelse af en lokalplan ikke er påkrævet. Det fremgår af daværende planlovs § 36, stk. 2.

Bestemmelserne i §§ 36 og 37 finder ikke anvendelse på servitutter pålagt af offentlige myndigheder med hjemmel i lovgivningen. Det fremgår af daværende planlovs § 38.

Undersøgelsesprincippet

Efter det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip påhviler det den kompetente myndighed at oplyse og undersøge en sag så langt, som det er nødvendigt for at træffe en forsvarlig og lovlig afgørelse. Hvis en sag ikke er tilstrækkeligt undersøgt og oplyst, bliver afgørelsen som hovedregel ugyldig.

Der kan ikke opstilles nogen almindelig regel om, hvilke oplysninger og undersøgelser, der er nødvendige for at træffe afgørelse i en sag. Oplysningen af de faktiske omstændigheder styres i første række af det retsgrundlag, som afgørelsen søges truffet efter.

Det er et grundlæggende princip i dansk forvaltningsret, at det påhviler den enkelte forvaltningsmyndighed selv, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe de fornødne oplysninger om den foreliggende sag eller at foranledige, at private, navnlig parterne, medvirker til sagens

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 368 af 6. august 1985 af lov om offentlige veje

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 391 af 22. juli 1985 om kommuneplanlægning

oplysning, således at der kan træffes den materielt rigtige afgørelse. I sidste ende påhviler det myndigheden, at sagen er undersøgt tilstrækkeligt.

Vejdirektoratets vurdering og afgørelse

Vejdirektoratet kan konstatere, at deklarationen fra 5. januar 1989 ikke er pålagt af kommunen som vejbestyrelse (nu vejmyndighed) med hjemmel i daværende vejlovs § 34, stk. 1.

Hvis der havde været tale om en offentligretlig deklaration pålagt af kommunen med hjemmel i daværende vejlovs § 34, stk. 1, ville kommunen ved tinglysning af deklarationen også have haft pligt til at angive sin hjemmel for pålægget, jf. lovens § 37, stk. 3, ligesom beslutningen skulle have været offentliggjort i stedlige blade (lokalblade), jf. lovens § 37, stk. 1.

Endvidere er deklarationen formuleret på en sådan måde, at det er kommunen på vegne af grundejeren, der sørger for tinglysning af deklarationen. Deklarationen er således ikke pålagt tvangsmæssigt, men derimod ved aftale mellem kommunen og grundejeren. Aftalen er kommet i stand mod, at kommunen betaler grundejeren 10.000 kr. dels for oversigtsbestemmelsen, dels for fjernelse af hæk og dels for alle ulemper i forbindelse med oversigtsarealets etablering.

Derudover har kommunalbestyrelsen givet samtykke til servituten efter daværende planlovs § 36, stk. 1. Ifølge § 38 i samme lov finder § 36 ikke anvendelse på servitutter pålagt af offentlige myndigheder med hjemmel i lovgivningen. Dette taler også for, at servituten er privatretlig.

Der er således intet som indikerer, at der er tale om en offentligretlig deklaration pålagt af kommunen med hjemmel i daværende vejlovs § 34, stk. 1.

Vejdirektoratet er ikke enig med dig i, at kommunen ikke har iagttaget undersøgelsesprincippet i tilstrækkelig grad. Det følger således af bestemmelserne i vejloven om pålæg af offentligretlig deklaration om oversigt, at det af tinglysningen af dokumentet skal fremgå, at deklarationen er pålagt med hjemmel i vejloven. Yderligere undersøgelser er efter Vejdirektoratets vurdering ikke nødvendige for at fastslå, at der ikke er tale om en deklaration pålagt med hjemmel i gældende vejlovs § 40, stk. 1, daværende vejlovs § 34, stk. 1.

Hvorvidt den privatretlige oversigtsdeklaration fortsat er nødvendig, har Vejdirektoratet ikke hjemmel til at tage stilling til, fordi deklarationen ikke er pålagt med hjemmel i vejloven.

Om kommunen har pligt til at udnytte en hjemmel i vejloven til pålæg af offentligretlig deklaration om oversigt, eller om kommunen i stedet kan være påtaleberettiget på privatretligt grundlag, kan Vejdirektoratet ikke tage stilling til. Vejdirektoratet kan således ikke tage stilling til forhold vedrørende den privatretlige deklaration, herunder kommunens beslutning om ikke at aflyse deklarationen, idet beslutningen ikke er truffet i medfør af vejloven. Der er med andre ord ikke tale om en afgørelse efter vejloven, hvorfor Vejdirektoratet ikke er klagemyndighed.

Hvis du mener, at kommunen har foretaget procesfordrejning ved i 1989 at anvende et privatretligt instrument i stedet for et offentligretligt, må vi henvise dig til at kontakte Ankestyrelsen, som fører tilsyn med kommunerne.⁷

Det forhold, at en myndighed i et brev har meddelt modtageren klagevejledning, medfører ikke i sig selv, at brevet får status af en afgørelse, eller at modtageren af brevet bliver klageberettiget part i sagen. Dette afhænger af en konkret vurdering, som foretages af klagemyndigheden og i sidste ende af domstolene på baggrund af samtlige sagens relevante oplysninger.

Hvis du er uenig med kommunen om forståelsen eller gyldigheden af den privatretlige deklaration, må uenigheden i sidste ende afgøres af domstolene.

Vejdirektoratet afviser derfor at behandle din klage.

Vi foretager os ikke mere i sagen.

Du er velkommen til at kontakte mig, hvis du har spørgsmål.

Afgørelsen er også sendt til Rudersdal Kommune.

Prøvelse ved domstolen (Søgsmålsvejledning)

Hvis du ønsker, at domstolene skal tage stilling til vores afgørelse i klagesagen, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder efter modtagelsen af denne afgørelse, jf. vejlovens § 132, stk. 5.

Vi forbeholder os ret til at offentliggøre denne udtalelse på vores hjemmeside i anonymiseret form under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen⁸ og databeskyttelseslovens⁹ bestemmelser.

⁷ Nærmere oplysninger om Ankestyrelsen findes på <https://ast.dk/tilsynet>

⁸ EP og Rfor 2016/679/EU af 27. april 2016 – med virkning fra 25. maj 2018
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=DA>

⁹ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=201319>